

Advies

**Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk
2 maart 2023**

Advies over het voorontwerp van decreet over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk

---

De SARC werd op 3 februari 2023 door Vlaams minister van Jeugd Benjamin Dalle om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk kreeg op zijn plenaire vergadering van 1 december 2022 toelichting van kabinet Dalle bij de plannen en krachtlijnen van het voorontwerp van decreet. De sectorraad behandelde de adviesvraag op zijn plenaire vergadering op 16 februari en finaliseerde het advies via schriftelijke procedure.

CONTEXT

De coördinatie van het jeugd- en kinderrechtenbeleid, de ondersteuning van het jeugdwerk en de participatie van jongeren aan het lokaal jeugdbeleid wordt geregeld in verschillende decreten. Vanuit een nood aan meer samenhang tussen deze verschillende decreten en een harmonisatie van de procedures worden vier van de huidige vijf decreten samengebracht tot het voorontwerp van decreet over het Jeugd- en Kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk.

Het Jeugddecreeet vertrekt vanuit vijf krachtlijnen:

- › het bestendigen van de instrumenten van het jeugd- en kinderrechtenbeleid;
- › het stroomlijnen van het ondersteuningsbeleid ten aanzien van het jeugdwerk;
- › het waarborgen van de participatie van kinderen en jongeren en hun organisaties op verschillende bestuursniveaus;
- › de samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus en met de intermediaire organisaties stimuleren;
- › het waarborgen van een data-gedreven jeugd- en kinderrechtenbeleid en ondersteuningsbeleid ten aanzien van het jeugdwerk.

ADVIES

I. INLEIDEND

De participatieve momenten doorheen het traject zorgen ervoor dat voorliggend voorontwerp van decreet tegemoet komt aan enkele noden en verzuchtingen uit het veld. Het ontwerpdecreet had ambitieuzer kunnen zijn, maar gezien de beperkte tijd werden er desalniettemin een aantal verbeteringen doorgevoerd. De harmonisering en stroomlijning van de decreten is positief. In de toekomst is het volgens de sectorraad zaak om erover te waken dat het jeugdbeleid steeds een afzonderlijke ministeriële bevoegdheid blijft. De harmonisering van decreten mag geen aanleiding vormen om het beleidsdomein jeugd verder in te kantelen.

De sectorraad wijst ook op het belang van jeugdwerk als voedingsbodem voor later engagement in het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Sterkhouders in de sector hebben vaak hun wortels in het jeugdwerk.

II. JEUGD EN WELZIJN

Het jeugdwerk profileert zich steeds vaker als partner rond mentaal welbevinden en mentale kwetsbaarheid. Er ontstaat zo een tendens om het jeugdwerk steeds vaker te betrekken bij de eerste detectie van probleemsituaties. De sectorraad ziet een waardevolle preventieve rol voor het jeugdwerk, maar vraagt om te waken over de kern van het jeugdwerk. De preventieve rol moet steeds gebeuren vanuit het eigen DNA van het jeugdwerk, de eigen methodiek en vanuit de vrijwilligheid en vrije tijd.

Het jeugdwerk moet leuk zijn en de vrije tijd staat centraal. Onderzoek toont aan dat iets bijleren leidt tot welbevinden, eerder dan omgekeerd. Het zorgt voor een grotere succeservaring en een groter gevoel van competentie. Iets bijleren kan ook leuk zijn, dan kan het welbevinden ook stijgen (kanttekening: veel dingen die jongeren graag doen zijn *frustrerend* leuk zoals bvb. gaming en leren jongleren).

Het jeugdwerk moet de eigen positie en grenzen kunnen bepalen. Het is een evenwichtsoefening die voldoende begrip en afstemming vergt tussen sectoren.

Het toekennen van extra opdrachten en rollen aan het jeugdwerk veronderstelt ook bijkomende (financiële) ondersteuning. De sectorraad beschouwt een extra investering in het jeugdwerk als een investering op langere termijn die bovendien gunstig is voor domeinen buiten het jeugdwerk (onderwijs, welzijn, etc.). Recent onderzoek¹ in de UK toont bijvoorbeeld aan dat overheidsinvesteringen in het jeugdwerk een rendement genereren binnen andere domeinen zoals educatie, tewerkstelling, mentale gezondheid, etc.

Andere bijkomende randvoorwaarden voor een transversaler beleid rond jeugd en welzijn zijn een heldere rolverdeling tussen de bovenbouw en administratie en de aanwezigheid van verbindingspersonen tussen beide domeinen. Thema's kunnen pas daadkrachtig worden opgenomen

---

¹ UK Youth, The economic value of youth work, November 2022, <https://www.ukyouth.org/wp-content/uploads/2022/11/Economic-Value-of-Youth-Work-Full-Report.pdf>

indien er duidelijke aanspreekpunten zijn met de nodige capaciteit en ruimte op deze taak op te nemen.

III. BOVENLOKAAL JEUGDBELEID

Er zijn twee nieuwe erkenningen op bovenlokaal niveau voorzien, meer bepaald voor jeugdwerk met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie en voor jeugdwerk met kinderen en jongeren met een handicap. Ook andere relevante jeugdwerkingen dan de huidige begunstigden kunnen een erkenning aanvragen.

Door het ontbreken van een bovenlokale veldtekening, vaart het beleid blind. Wat is het beoogde effect van de wijzigingen? De concrete effecten voor het landschap zijn moeilijk vooraf in te schatten. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om de aanpassingen m.b.t. het bovenlokaal jeugdbeleid te monitoren en indien nodig bij te sturen op korte termijn.

De norm van het vereiste aantal VTE's wordt verlaagd voor de geprofessionaliseerde jeugdverenigingen met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie (van 8 VTE naar 3 VTE). Voor de geprofessionaliseerde jeugdverenigingen met kinderen en jongeren met een handicap betekent de vereiste van 3 VTE's een verhoging. Zowel het Netwerk tegen Armoede als de Vlaamse Jeugdraad vragen een verlaging voor één van beide. De aanpassing naar 3 VTE zorgt ervoor dat meer organisaties de mogelijkheid krijgen om in te tekenen op bovenlokaal niveau. Is het de bedoeling om meer organisaties binnen een bovenlokale context te subsidiëren? En zullen er meer middelen worden ingezet op het bovenlokale in verhouding tot het Vlaams niveau?

Bijkomend merkt de sectorraad op dat de monitoring of ondersteuning van het intergemeentelijk jeugdbeleid niet wordt toegewezen aan een actor. In de cultuursector werd deze taak sinds het decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid toegewezen aan het steunpunt OP/TIL, een waardevolle actor in het bovenlokaal cultuurlandschap. In een steeds evoluerend bovenlokaal veld, wijst de sectorraad op de noodzaak aan een duidelijk aanspreekpunt, toeleider, ondersteuner en begeleider voor de intergemeentelijke samenwerkingen voor jeugd.

IV. VISITATIES

Het inhoudelijk toezicht is vereenvoudigd tot een inhoudelijk verslag halverwege en op het einde van de subsidieperiode. Er wordt bovendien een visitatie voorzien in de loop van de subsidieperiode. Deze werkwijze komt tegemoet aan de vraag van de jeugdsector om dossiers niet alleen op papier te beoordelen, om de administratieve last te verminderen en om meer in te zetten op dialoog tussen de jeugdverenigingen en de administratie.

Artikel 23 van het decreet voorziet: *“Bij verenigingen die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen, wordt minstens een keer tijdens de periode waarop de subsidie betrekking heeft, een visitatie georganiseerd. Tijdens de visitatie wordt de realisatie van de*

activiteiten waarvoor de subsidie is toegekend, besproken aan de hand van de informatie uit de functionele en financiële verantwoording, vermeld in het tweede lid, 3°, van de voorgaande jaren.”

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk waardeert de invoering van visitaties positief. Het zorgt ervoor dat de werking van de organisaties beter kan worden ingeschat en dialoog met de administratie mogelijk wordt. De sectorraad vindt het positief dat er geen financiële consequenties aan de visitatie worden gekoppeld. Een dialoogmoment en open gesprek over uitdagingen in de toekomst is een waardevolle toevoeging aan het decreet. In die context lijkt het ook zinvol om de term te herdefiniëren naar *plaatsbezoek*, zodat het onderscheid met de visitaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk duidelijk wordt.

De sectorraad is benieuwd naar de concrete werkwijze en samenstelling van de commissies die het plaatsbezoek zullen uitvoeren. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de haalbaarheid en de draagkracht binnen het Departement CJM. Het invoeren van een plaatsbezoek moet voor iedere organisatie gegarandeerd kunnen worden. De sectorraad is bezorgd in welke mate deze extra taken binnen de administratie kunnen worden opgenomen.

V. PARTICIPATIE VAN KINDEREN EN JONGEREN

Het is een gemiste kans dat het lokaal jeugdbeleid grotendeels ongewijzigd blijft. Het behoud van de lokale jeugdraad is goed, maar een verplichte adviesvraag door de lokale besturen ontbreekt. De sectorraad pleit ervoor om de verplichting m.b.t. lokale jeugdraden uitdrukkelijk in te schrijven in het decreet.

Er wordt ook merkbaar meer gewicht gelegd op intergemeentelijke samenwerkingen. Ook daar is het onduidelijk of de participatie van kinderen en jongeren aan IGS'en gestimuleerd wordt en vraagt de sectorraad duidelijke verplichtingen.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris